Hukuk Bölümü 2011/143 E. , 2011/209 K.

- 506 SAYILI SOSYAL SIGORTALAR KANUNU'NUN 140. MADDESI UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINDAN KAYNAKLANAN ÖDEME EMRININ IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 13
- T.C. EMEKLİ SANDIĞI, SOSYAL SİGORTALAR KURUMU VE BAĞ-KUR'DAN AYLIK VEYA GELİR ALMAKTA OLANLARA EK ÖDEME YAPILMASI İLE SOSYAL SİGORTALAR KURUMU VE BAĞ-KUR'DAN AYLIK VEYA GELİR ALMAKTA OLANLARA ÖDENEN GELİR VE AYLIKLARDA 2006 YILINDA YAPILACAK ARTIŞLAR VE B (5454) Madde 5
- SOSYAL SİGORTALAR KANUNU(MÜLGA) (506) Madde 140
- SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU (5510) Madde 102
- SOSYAL SİGORTALAR KANUNU(MÜLGA) (506) Madde 79

"İçtihat Metni"

Davacı : Y.S.

Vekili : Av. A.A.

Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Vekili : Av. Z.D

O L A Y : Davalı idarece davacıya, 506 sayılı Yasanın 79.maddesinde öngörülmesine karşın, 2007 yılının 5,6,7,8,9 aylarına ilişkin bildirgelerin kuruma verilmemesi nedeniyle, aynı Yasanın 140. maddesi uyarınca 8.707.00 TL idari para cezası verilmiş; yapılan itiraz 02.07.2008 tarih ve 094517 sayılı Komisyon Kararıyla reddedilmiş, idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava sonucunda, İstanbul 1. İdare Mahkemesi'nce, 08.04.2009 gün ve E:2008/1527, K:2009/507 sayılı karar ile işlem iptal edilmiştir.

Dava süreci devam ederken, davalı İdarece 30.10.2009 tarih ve 09/52202 Takip No.lu ödeme emri düzenlenerek davacıya tebliğ edilmiştir.

Davacı vekili, Mahkemece iptal edilmiş bulunan idari para cezasına ilişkin söz konusu ödeme emrinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili birinci savunma dilekçesinde, davanın adli yargının görev alanına girdiğini öne sürerek görev itirazında bulunmuştur.

İSTANBUL 3. İDARE MAHKEMESİ: 27.05.2010 gün ve E:2009/2130 sayı ile, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 102. Maddesinde, "İdari para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para Cezası kesinleşir" hükmünün yer aldığı; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunundan kaynaklanan 2007 yılı 5,6,7,8,9. Aylara ilişkin bildirgelerin kuruma ibraz edilmemesi nedeniyle tesis edilen idari para cezasının tahsili amacıyla idare hukuku alanında tek yanlı irade beyanı ile dava konusu ödeme emrinin düzenlenmiş olduğu görüldüğünden, uyuşmazlığın idare mahkemelerinin görev alanında bulunduğunun tartışmasız olduğu; gerekçesiyle davalı idarenin görev itirazının reddine, Mahkemelerinin görevliliğine, karar vermiştir.

Davalı vekilince süresi içinde verilen dilekçe ile, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının onaylı örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesinin dördüncü fıkrasının "Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliği tarihinden itibaren (7) gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabilirler" şeklindeki üçüncü cümlesinin Anayasa Mahkemesi'nin 8.10.2002 gün ve E:2001/225, K:2002/88 sayılı kararıyla iptal edildiği ve bu kararın yayımlandığı 26.2.2003 tarihinden itibaren kendisine tanınan bir yıllık süre içinde Yasama Organı'nca çıkarılan 29.7.2003 gün ve 4958 sayılı Yasa'nın 51. maddesi ile, 506 sayılı Yasa'nın 140. maddesinin yeniden düzenlendiği, dördüncü fıkrasında "İdari para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde idare mahkemesine başvurabilirler. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idari para cezaları, bu Kanunun 80. maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir" denildiği; 506 sayılı Yasanın 80. maddesinin 29.7.2003 gün ve 4958 sayılı Yasa ile değişik beşinci fıkrasında, Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51. maddesi hariç, diğer maddelerinin uygulanacağının öngörüldüğü ve ödenmeyen Kurum alacaklarına uygulanacak gecikme zammının gösterildiği; yedinci fıkrasında ise, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verildiği; öte yandan; 506 sayılı Kanun'un 140. maddesinin dördüncü fıkrasının 15.2.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanun'un 5. maddesiyle değiştirildiği; idari para cezalarına karşı idare mahkemesine başvurulacağı hükmünün kaldırılarak yerine onbeş gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği hükmünün getirildiği, ancak, anılan fıkrada yer alan "Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabilirler" şeklindeki üçüncü cümlesinin, Anayasa Mahkemesi'nin 4.10.2006 gün ve E:2006/75, K:2006/99 sayılı kararıyla iptal edildiği; bu düzenlemelere göre, idari para cezalarının ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk edeceği ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödeneceği veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı, Kurumca itirazı reddedilenlerin kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde idare mahkemesine başvurabilecekleri nedeniyle tahakkuk aşamasında idare mahkemelerinin görevli oldukları (15.2.2006 tarihinden itibaren onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvuru ile anılan mahkemelerin görevli kılındığı, ancak, buna ilişkin cümlenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği); kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma

görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğunun belirtildiği; uyuşmazlık konusu olayda; İstanbul Sigorta Müdürlüğü'nce tahakkuk ettirilen idari para cezasının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenen kurum alacağına dönüşmüş olması nedeniyle davanın görümü ve çözümünde 506 sayılı Kanun'un 140. maddesinin yollamada bulunduğu 80. maddesinde yer alan özel hüküm gereği yetkili kılınan iş mahkemesinin görevli bulunduğu gerekçesiyle; 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısı'ndan yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; eylem tarihi itibariyle yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, idari para cezalarına karşı açılacak davalarda görevli yargı yerini düzenleyen (29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun ile değişik) 140'ıncı maddesinin dördüncü fıkrasında idare Mahkemesini görevli kılan kuralın, 08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanun ile Sulh Ceza Mahkemesi olarak değiştirildiği; bilahare de, bu kuralın Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilmesi üzerine 09.05.2007 tarih ve 5655 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme sonunda yeniden İdare Mahkemesi şeklini aldığı; ancak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun (konuları dışında kalan kimi maddeleri hariç), 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmış olduğu, kamu düzenine ilişkin bulunan görev kurallarının, taraflar için müktesep hak doğurması mümkün bulunmadığı gibi yeni yasayla kabul edilen görev kuralı geçmişe etkili olacağından, dosyada çıkarılan görev uyuşmazlığının yürürlükte bulunan 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre incelenmesinin gerektiği; 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ile değişik 102'nci maddesinin dördüncü fıkrasında, "idari para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. itiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir." denildikten sonra altıncı fıkrasında, "Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir." hükmüne; 89. maddenin ikinci fıkrasının son cümlesinde de, "Dava ve icra takibi açılmış olsa bile, prim ve diğer Kurum alacaklarının ödenmemiş kısmı için gecikme cezası ve gecikme zammı tahsil edilir." kuralına yer verilmiş olduğu; yine sözü edilen Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ile değişik 88'inci maddesinin onbeşinci fıkrasında, "Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır." hükmü yer almış olup; aynı maddenin onsekizinci fıkrasında da, "Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz." denilmek suretiyle, Kurumun süresi içinde ödenmeyerek kesinleşmiş prim ve diğer alacaklarının takibinde 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması; bu uygulama sonucunda doğacak uyuşmazlıkların çözümünde de, Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olması esasının kabul edildiği; 5510 sayılı Kanunun, "Kurumca verilecek idari para cezaları" başlıklı, 102'nci maddesine göre kesilen idari para cezaları, prim alacağı olmamakla birlikte, aynı Kanunun 89'uncu maddesi hükmü ile, 30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "idari para cezaları" başlıklı 17'nci maddesinin 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Kanunla değişik 4'üncü fıkrasında yer alan, "Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idari para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur.(...)" şeklindeki düzenleme uyarınca Kurum alacağı niteliğinde olduğundan; vadelerinde ödenmemeleri durumunda, 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca takip ve tahsilleri ile buna ilişkin işlemlere karşı açılacak davaların, Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş Mahkemesinde görülmesinin, 5510 sayılı Kanunun 88'inci maddesinin yukarıda açıklanan onsekizinci fıkrası hükmü gereği olduğu; her ne kadar, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanun ile değişik 140'ıncı maddesinin, yukarıda söz konusu edilen dördüncü fıkrasındaki, "Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabilirler." ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 04.10.2006 gün ve E:2006/75, K:2006/99 sayılı kararı ile iptalinden sonra, 09.05.2007 tarih ve 5655 sayılı Kanun ile "Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler." şeklinde yeniden kaleme alınmış ve bu yeni düzenlemede, idari para cezalarına yapılan itirazı reddedilenlerin, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilecekleri öngörülmüş ise de; bu düzenleme vadesinde ödenmeyen idari para cezalarının takip ve tahsiline değil, önceki aşama olan tahakkuk aşamasına ilişkin olduğundan; tahakkuk aşaması ile ilgili görev kuralının, 88'inci maddesinin onsekizinci fıkrasının açık hükmü karşısında, takip ve tahsil aşaması ile ilgili olarak da uygulanmasına, hukuken olanak bulunmadığı; öte yandan; davaya konu ödeme emrinin dayanağı olan 6183 sayılı Kanunun, kamu idaresine kendi alacaklarını kamu gücü kullanarak bizzat takip ve tahsil yetkisi veren bir idari usul yasası olduğu; alacaklı kamu idaresinin bu yetkileri kullanarak almış olduğu kararlar ile yapmış olduğu işlemlerin de, idare hukukunda tanımı yapılan birer tek yanlı idari işlemden başka bir şey olmadığı, idari işlemlerin yargısal yöntemlerle hukuka uygunluklarının denetiminin ise, Anayasa Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararına dayanak oluşturan "Anayasa'nın yürütme bölümünde yer alan 125. maddesiyle idarenin her türlü eylem ve işlemlerini yargı denetimine bağlı tutulduktan sonra, maddenin diğer fıkraları da idari yargı sisteminde geçerli olan ilkeleri belirlemektedir. / İdari işlemlere karşı açılacak davalarda sürenin yazılı bildirim tarihinden itibaren başlaması, idari eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verme yasağı, yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gerekli olan koşullar, yürütmenin durdurulması kararına getirilebilecek sınırlamalar ve idarenin verdiği zararı ödeme yükümlülüğü, ağırlıklı olarak adli yargı sistemi için değil, idari yargı sistemi için geçerli olan temel ilkelerdir. / Anayasa'nın belirlemiş olduğu bu kurallar, idari Yargılama Usulü Kanunu'nda da yer alan idari yargılama usul ve esaslarının ana kurallarıdır. Anayasa'nın değişik maddelerinde kurumsallaşan ve 125. maddesinde belirtilen idari-adli yargı ayırımına ilişkin düzenlemeler nedeniyle idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda yasa koyucunun geniş takdir hakkının bulunduğunu söylemek olanaklı değildir." yolundaki gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, idari yargı yerlerine ait bulunduğu, bu bakımdan; 5510 sayılı Kanunun 88'inci maddesinin onsekizinci fıkrasında yer alan görev kuralı, Anayasaya aykırılık oluşturmakta ise de; Başsavcılıklarının, konuyu itiraz yolu ile Anayasa Mahkemesine götürme olanağı bulunmadığından, dosya ile ilgili olarak bu yola gidilemediği; nedenleriyle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca 2247 sayılı Yasanın 10'uncu maddesi uyarınca yapılan başvurunun kabulü gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 03.10.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre

içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının, gecikme zammı ile birlikte tahsili amacıyla düzenlenen 30.10.2009 tarih ve 09/52202 Takip No.lu ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesinin 9.5.2007 gün ve 5655 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile değişik 4. fıkrasında, "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kesinleşir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezalarına karşı Kuruma itiraz etme veya yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak, Kurumca itirazın reddedilmesi veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 80 inci madde hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir" denilmiş; 80. maddesinin yedinci fıkrasında ise, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, bu düzenlemelere göre, idarî para cezalarının ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk edeceği ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödeneceği veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı, Kurumca itirazı reddedilenlerin, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilecekleri nedeniyle tahakkuk aşamasında idare mahkemelerinin görevli oldukları, kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu sonucuna varmıştır.

Ancak, 506 sayılı Kanun'un yukarıda sözü edilen maddeleri 31.5.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde, "…İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak Kurumca veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörttebirlik ceza tutarı, 89 uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir.

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir…" denilmiş; 88. maddesinde ise, "…Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz…" hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır" denilmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Olayda, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, SSK İstanbul Sigorta Müdürlüğü(Devredilen)'nce, 506 sayılı Sosyal Sigortalar

Kanunu'nun 140. maddesi uyarınca verilen idari para cezasından kaynaklanan 30.10.2009 gün ve 09/52202 takip nolu ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile İdare Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 27.05.2010 gün ve E:2009/2130 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 03.10.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.